

планинската кжща (родопската). Въ приземието освенъ кжщата има и соба и чардакъ, който преминава презъ цѣлия фронтъ на сградата. Отъ чардака се влиза по отдѣлно въ дветъ помещения, които пкъъ се съединяватъ по между съ врата. Сжществующиятъ сега килеръ къмъ собата е сжществувалъ и по-рано. Стълбата за етажа е външна и е развита въ чардака, тя е еднораменна. Височината на приземието е 2.30 м., а на етажа 2.40 м. Сега сградата е покрита съ керамиди, но по-рано е била съ каменни плочи. Стенитъ на приземието сж каменни нето на стената. Етажнитъ стени сж паянтови: дървенъ скелетъ съ съ широка свободна варова фуга работена едновременно съ иззидва-плетъ и дебела двустранна глинена мазилка.

П л а н и н с к а к ж щ а. — Планинската кжща, която по това време се е строила въ Родопитъ, Пирина, Срѣдна гора и Стара планина е имала чисто дървенъ скелетъ (блоковъ). Стенитъ сж били изработени отъ цѣли дървени стебла прекръстосани въ жглитъ на сградата. Въ този видъ изработени стени, въ наше време, много наредко се срѣщатъ въ родопскитъ и пирински села и въ нѣкои села въ Руй планина. Отъ тази конструкция, се е запазила днесъ само частъта отъ изгледнитъ външни стени надъ последния гредоредъ до стрѣхата, и то въ селскитъ и градски кжщи на родопскитъ и пирински села и градове. (гледай кжщата въ с. Каменица, Якоруда и пр.).

Паралелно съ това се развива и паянтовата кжща отъ типътъ на днешната жеравненска, района на която по-рано е билъ по-голѣмъ и е заемалъ почти цѣлия централенъ балканъ.

Изобщо както полската, така и планинската кжща отъ този периодъ, по нищо не се различава въ разпредѣлението си отъ онази форма и видъ въ която се вижда днесъ. Известни измѣнения се констатира отчасти и то въ планинската кжща, въ материяла, а отъ тука и въ конструкцията, което отъ своя страна е повлияло повече или по-малко въ външния й изгледъ. Особено сградитъ отъ XIX вѣкъ въ по-голѣмиятъ си брой сж запазени и до днесъ и даватъ ясна представа за строителния маниеръ отъ това време. Отъ времето на предосвободителната епоха Ф. Каницъ дава въ една гравюра, изгледъ на селско стопански дворъ на едно полско земледѣлческо стопанство отъ с. Сухиндолъ (обр. 15), гдето нито жилищната кжща, нито стопанскитъ сгради се отличаватъ въ нѣщо отъ днешнитъ.

Отъ сжщиятъ периодъ е кжщата отъ с. Забелъ — трънско (обр.